

NORGES HØYESTERETT

D O M

avsagt 2. november 2021 av Høyesterett i avdeling med

dommer Bergljot Webster
dommer Ragnhild Noer
dommer Arne Ringnes
dommer Espen Bergh
dommer Knut Erik Sæther

HR-2021-2126-A, (sak nr. 21-017876SIV-HRET)
Anke over Frostating lagmannsretts dom 2. desember 2020

A

(advokat Rune Lium)

mot

Staten v/Arbeids- og velferdsdirektoratet

(Regjeringsadvokaten
v/advokat Ingvill Matre Meinich – til prøve)

S T E M M E G I V N I N G

(1) Dommer **Ringnes:**

Sakens bakgrunn og spørsmål

- (2) Saken gjelder gyldigheten av Trygderettens kjennelse om avslag på graderte sykepenger etter folketrygdloven § 8-13 første ledd. Spørsmålet er om vilkåret om at «evnen til å utføre inntektsgivende arbeid er nedsatt med minst 20 prosent» er oppfylt når arbeidstakerens inntektstap er mindre enn 20 prosent.
- (3) A var ansatt i 60 prosent stilling i Statkraft Energi AS og i 40 prosent stilling i Moe Maskin og Transport AS.
- (4) Etter at hun en tid hadde hatt mer omfattende sykmeldinger, var A i to perioder i 2017 sykmeldt 50 prosent fra arbeidsforholdet i Moe Maskin og Transport AS, mens hun arbeidet full tid i Statkraft Energi AS. Hun arbeidet da én dag i uken hos Moe Maskin og Transport AS, mot normalt to dager. Hennes samlede arbeidstid ble med dette redusert med 20 prosent.
- (5) Som følge av at hennes inntektsnivå var høyere hos Statkraft Energi AS enn hos Moe Maskin og Transport AS, var det samlede inntektstapet som følge av sykmeldingene omtrent 18 prosent.
- (6) Moe Maskin og Transport AS utbetalte sykepenger til A også etter utløpet av arbeidsgiverperioden på 16 dager, jf. folketrygdloven § 8-19.
- (7) Nav Arbeid og ytelse Molde avsto As krav om sykepenger for de to periodene hun var 50 prosent sykmeldt fra arbeidsforholdet hos Moe Maskin og Transport AS. Nav Klageinstans opprettholdt vedtaket etter klage fra A. Begrunnelsen i begge vedtakene var at hun ikke oppfylte vilkåret for graderte sykepenger i folketrygdloven § 8-13 første ledd om at «evnen til å utføre inntektsgivende arbeid er nedsatt med minst 20 prosent», fordi inntektstapet bare var 18 prosent.
- (8) A anket vedtaket inn for Trygderetten, som i kjennelse 19. september 2019 stadfestet vedtaket i Nav Klageinstans.
- (9) A brakte Trygderettens kjennelse inn for lagmannsretten, jf. trygderettsloven § 26.
- (10) Frostating lagmannsrett avsa 2. desember 2020 dom med slik domsslutning:
- «1. Staten v/ Arbeids- og velferdsdirektoratet frifinnes.
 2. I sakskostnader for lagmannsretten betaler A 44 950 – førtifiretusenhundreogfemti – kroner til staten v/ Arbeids- og velferdsdirektoratet innen to uker fra forkynnelsen av dommen.»
- (11) Lagmannsrettens syn var – som Trygderettens – at § 8-13, lest i sammenheng, skal forstås slik at det skal tas hensyn til reduksjonen både i arbeidstid og i inntekt når arbeidsuførheten og sykepengenes størrelse fastsettes.

- (12) A har anket til Høyesterett. Anken gjelder rettsanvendelsen.
- (13) Saken har vært behandlet ved fjernmøte, jf. tvisteloven § 13-1 tredje ledd bokstav b.

Partenes syn på saken

- (14) Ankende part – A – gjør i korthet gjeldende:
- (15) Trygderettens kjennelse er basert på en uriktig tolkning og anvendelse av folketrygdloven § 8-13 første ledd.
- (16) Første ledd må tolkes slik at det er reduksjonen i arbeidstid – arbeidsevnen – og ikke inntektstapet, som er avgjørende for om det skal ytes graderte sykepenger. Andre ledd er en beregningsregel og vil ivareta hensynet til at arbeidstakeren ikke skal få utbetalt større beløp enn inntektstapet.
- (17) Denne tolkningen følger klart av lovens ordlyd og har også støtte i forarbeidene når de leses i sammenheng. Lovens ordlyd er viktig på trygderettens område, og statens lovforståelse vil innebære en innskrenkende tolkning.
- (18) Formålet med graderte sykepenger er at den trygdede skal beholde tilknytningen til arbeidslivet, og dette ivaretas ikke ved statens tolkning.
- (19) Uttalelsene i Navs rundskriv bygger på det forarbeidene sier om beregningsregelen i § 8-13 andre ledd. Rettsoppfatningen i rundskrivene og i Trygderettens praksis er ikke forenlig med lovens ordlyd og forarbeider.
- (20) Dersom statens lovforståelse legges til grunn, kan det bli en økonomisk felle for arbeidsgivere som forskutterer sykepengene uten kunnskap om arbeidstakers inntekter hos andre arbeidsgivere, og for arbeidstakere som kan risikere å få et krav om tilbakebetaling av for mye utbetalt lønn.
- (21) A har nedlagt slik påstand:
- «1. Trygderettens kjennelse av 19. september 2019 i ankesak nr 19/01381 er ugyldig.
 2. Staten ved Arbeids- og velferdsdirektoratet dømmes til innen to uker å betale A sakskostnader for lagmannsretten og Høyesterett.»
- (22) Ankemotparten – *staten ved Arbeids- og velferdsdirektoratet* – gjør i korthet gjeldende:
- (23) Trygderettens kjennelse er basert på riktig lovanvendelse.
- (24) Inntektstapet må være minst 20 prosent for at inngangsvilkåret i § 8-13 er oppfylt. Ordlyden tilsier at det kreves en nedsettelse i evnen til å utføre arbeid på minst 20 prosent som medfører en inntektsreduksjon på minst 20 prosent. Denne forståelsen underbygges av § 8-13 andre ledd, der både reduksjon i arbeidstid og inntekt er relevante faktorer.

- (25) Formålet med sykepenger er å gi kompensasjon for bortfall av arbeidsinntekt for yrkesaktive medlemmer som er arbeidsuføre på grunn av sykdom eller skade, jf. § 8-1. Dette tilsier at det må tas utgangspunkt i inntekten ved vurderingen av i hvilken grad evnen til å utføre arbeid er nedsatt. Sammenhengen med inngangsvilkårene for sykepenger i §§ 8-3 og 8-4 underbygger også dette.
- (26) Trygderettens lovforståelse har støtte i forarbeidene, jf. Ot.prp. nr. 29 (1995–1996) side 81 og i fast og konsistent forvaltningspraksis.
- (27) Navs rundskriv etter at folketrygdloven av 1997 trådte i kraft, bygger på at inntektstapet må være på minst 20 prosent, og rundskrivene er bestemmende for forvaltningspraksis. Også Trygderettens praksis er basert på samme lovforståelse.
- (28) Reelle hensyn tilsier at det må tas hensyn til inntektsreduksjonen etter § 8-13 første ledd. Sykepenger er et masseforvaltningsområde, og inntekt er det sikreste og mest pålitelige grunnlaget for Navs vurdering. Videre er grensen for inntektstap på 20 prosent en fornuftig nedre terskel for hvilke saker Nav skal engasjere seg i. Ankende parts forståelse vil innebære en utvidelse av sykepengeordningen sammenlignet med hvordan den praktiseres i dag.
- (29) Staten ved Arbeids- og velferdsdirektoratet har nedlagt slik påstand:
- «1. Anken forkastes.
 2. Staten ved Arbeids- og velferdsdirektoratet tilkjennes sakskostnader for Høyesterett.»

Mitt syn på saken

Rammene for domstolskontrollen

- (30) Domstolene prøver lovligheten av Trygderettens kjennelser, jf. trygderettsloven § 26 tredje ledd. Vår sak gjelder et lovtolknings spørsmål som domstolene kan prøve fullt ut.

Kort om reglene om sykelønn

- (31) Som en bakgrunn for tolkningen av folketrygdloven § 8-13, skal jeg først si litt om regelverket om sykelønn.
- (32) Folketrygdlovens kapittel 8 om sykepenger er inndelt i generelle bestemmelser og i særlige bestemmelser for arbeidstakere, selvstendig næringsdrivende, frilansere og enkelte andre grupper.
- (33) Sykepenger ytes til den som er arbeidsufør på grunn av en funksjonsnedsettelse som klart skyldes sykdom eller skade, jf. § 8-4. Formålet er å gi kompensasjon for bortfall av arbeidsinntekt for yrkesaktive medlemmer som er arbeidsuføre på grunn av slike forhold, jf. § 8-1. Paragraf 8-2 har bestemmelser om opptjeningstid som vilkår for å få rett til sykepenger. Hovedregelen er at medlemmet må ha vært i arbeid i minst fire uker umiddelbart før han eller hun ble arbeidsufør. Det er videre et vilkår at medlemmet må ha

tapt pensjonsgivende inntekt, se § 8-3. Paragraf 3-15 gir nærmere regler om hva som regnes som pensjonsgivende inntekt.

- (34) Sykepenger ytes etter et fastsatt sykepengegrunnlag, som ikke kan overstige seks ganger grunnbeløpet i folketrygden per år, jf. § 8-10. Til arbeidstakere ytes det 100 prosent av sykepengegrunnlaget, se § 8-16.
- (35) *Graderte sykepenger* gis til personer som er delvis sykmeldt, jf. § 8-6. Vilåarene for å få graderte sykepenger og beregning av sykepengenes størrelse er regulert i 8-13, som vår sak gjelder. Bestemmelsen står i kapitlet om generelle bestemmelser, og gjelder derfor både for arbeidstakere, selvstendig næringsdrivende, frilansere og enkelte andre grupper.

Tolkningen av folketrygdloven § 8-13 første ledd

- (36) Paragraf 8-13 har denne ordlyden:

«Dersom medlemmet er delvis arbeidsufør, kan det ytes graderte sykepenger. Det er et vilkår at evnen til å utføre inntektsgivende arbeid er nedsatt med minst 20 prosent.

Sykepengenes størrelse skal beregnes på grunnlag av reduksjon i arbeidstiden og/eller inntektstap.

Departementet gir forskrifter om sykepenger etter denne paragrafen.»

- (37) Det er ikke gitt forskrift etter tredje ledd.
- (38) Vilåaret for å kunne få rett til sykepenger etter første ledd er, som det fremgår, «at evnen til å utføre inntektsgivende arbeid er nedsatt med minst 20 prosent».
- (39) Jeg ser først på *ordlyden*.
- (40) Den naturlige språklige forståelsen av formuleringen «evnen til å utføre inntektsgivende arbeid er nedsatt» er at medlemmet som følge av arbeidsuførhet ikke kan arbeide i samme omfang som før arbeidsuførheten inntrådte. En slik forståelse samsvarer med bestemmelsen om gradert sykmelding i § 8-6. Der heter det at det skal ytes graderte sykepenger dersom medlemmet delvis kan utføre sine vanlige arbeidsoppgaver eller nye arbeidsoppgaver etter tilrettelegging gjennom bedriftsinterne tiltak.
- (41) Etter ordlyden er det derfor, etter mitt syn, *reduksjonen i arbeidstid* som er det relevante kriteriet ved vurderingen av om 20 prosentgrensen er oppfylt, i alle fall der sykmeldingen bare fører til reduksjon i arbeidstiden, som i saken her.
- (42) Staten gjør imidlertid gjeldende – i tråd med Trygderettens kjennelse – at det *også* er et vilkår at medlemmet har hatt en *reduksjon i inntekt* på minst 20 prosent. Der reduksjonen i arbeidstid er 20 prosent eller mer, men inntektstapet er mindre enn 20 prosent, skal det ifølge dette tolkningsalternativet ikke ytes sykepenger.
- (43) Problemstillingen aktualiseres når arbeidstakeren har flere arbeidsforhold med forskjellig lønnsnivå. Blant annet kan spørsmålet oppstå for arbeidstakere som har flere deltidsstillinger, slik situasjonen er for A.

- (44) Spørsmålet er også aktuelt for selvstendig næringsdrivende og frilansere. Sykepenger for disse gruppene reiser særlige spørsmål. Jeg begrenser min vurdering til arbeidstakere.
- (45) Staten har til støtte for sitt syn trukket frem at lovteksten i § 8-13 første ledd andre punktum knytter evnen til å utføre arbeid til «inntektsgivende arbeid». Jeg synes det er mer naturlig å lese lovteksten på dette punkt som en henvisning til at retten til sykepenger forutsetter tap av pensjonsgivende inntekt. En nedsettelse av evnen til å utføre arbeid som ikke gir pensjonsgivende inntekt, skal med andre ord ikke tas i betraktning.
- (46) Staten har videre vist til at formålet med sykepenger er å gi kompensasjon for bortfall av arbeidsinntekt, jf. § 8-1. I forlengelsen av dette kan det hevdes at det sentrale ikke er hvor mye arbeidstakeren må være borte fra arbeidet, men hvilke utslag dette får for vedkommendes inntekt. Det generelle formålet med sykepenger, og behovet for en nedre grense for når sykepenger skal ytes, kan derfor etter mitt syn tilsi at reduksjon i inntekt er et relevant kriterium etter § 8-13 første ledd.
- (47) Staten anfører ytterligere at § 8-13 første ledd må tolkes i lys av bestemmelsen i andre ledd. Etter denne skal sykepengenes størrelse beregnes på grunnlag av reduksjon i arbeidstiden og/eller inntektstap.
- (48) Etter min oppfatning er imidlertid en tolkning basert på de momentene jeg nå har vist til, vanskelig å forene med ordlyden i første ledd. Det vil innebære å innfortolke et tilleggsvilkår som ordlyden ikke gir holdepunkter for. Jeg finner det også vanskelig å anvende kriteriene i andre ledd ved tolkningen av første ledd. Paragrafen etablerer et klart skille mellom *vilkåret* for sykepenger etter første ledd, og *beregningen* av sykepengenes størrelse. Slik jeg ser det, vil statens tolkning føre til en sammenblanding av vilkårsbestemmelsen og utmålingsbestemmelsen. Som jeg straks skal komme tilbake til, er oppdelingen i § 8-13 mellom vilkår og beregning basert på et bevisst lovteknisk valg.
- (49) Lagmannsretten la i sin dom vekt på at den lovforståelsen som A anfører, kan føre til en overkompensasjon, det vil si at medlemmet får en høyere inntekt i sykmeldingsperioden enn i perioden før sykmeldingen. Staten har for Høyesterett presisert at overkompensasjon kan unngås ved anvendelse av beregningsregelen i andre ledd. Til illustrasjon nevner jeg at det i Navs rundskriv R08-00 ved omtalen av § 8-13 andre ledd, er lagt til grunn at når inntektstapet er lavere enn reduksjonen i arbeidstid, er inntektstapet styrende for beregningen av sykepengenes størrelse.
- (50) Det er trukket frem at ordene «evnen til å utføre inntektsgivende arbeid (inntektsevnen)» i § 12-7, som regulerer rett til uføretrygd, er knyttet til inntektsevnen. Jeg kan ikke se at dette kan kaste avgjørende lys over tolkningen av § 8-13. Paragraf 12-7 gjelder en annen trygdeytelse og har et annet grunnlag enn sykepenger ved arbeidsuførhet.
- (51) Jeg går etter dette over til å se på om *forarbeidene* kan føre til et annet tolkningsresultat.
- (52) Et utkast til ny folketrygdlov ble utarbeidet av Trygdelovutvalget, se NOU 1990:20 Forenklet folketrygdlov. Utvalget oppstiller i kapittel 0. Innledning en rekke prinsipper for lovarbeidet. Blant annet heter det at «[m]an bør skille mellom tildelingsregler, utmålingsregler og bortfallsregler», jf. utredningen side 77.

- (53) Utvalgets forslag til bestemmelse om graderte sykepenger var inntatt i lovutkastet § 4-11. Bestemmelsen lyder slik, se utredningen side 203:
- «Dersom medlemmet er delvis arbeidsufør, kan det ytes graderte sykepenger. Det er et vilkår at evnen til å utføre inntektgivende arbeid er nedsatt med minst 20 prosent. Sykepenger etter denne bestemmelsen kan bare ytes på grunnlag av legeerklæring.
- Sykepengenes størrelse skal svare til reduksjonen i arbeidstid. Ved yrkesrettet attføring (se § 14-4) skal sykepengene svare til inntektstapet.»
- (54) I tråd med det nevnte prinsippet for lovarbeidet må skillet mellom vilkår for rett til sykepenger i første ledd og fastsettelse av sykepengenes størrelse i andre ledd, forstås som et bevisst lovteknisk valg. Det synes å ha vært en målsetting å rydde opp i gjeldende regelverk der reglene om vilkår og fastsetting «i stor grad [er] blandet sammen», jf. side 182:
- «Dagens sykepengeordning er meget komplisert – med forskjellige bestemmelser for ulike situasjoner og for ulike grupper av trygdede som har rett til sykepenger. I den gjeldende folketrygdlovens kapittel 3 er bestemmelsene om vilkår for rett til sykepenger, fastsetting av sykepengenes størrelse og opphør av rett til sykepenger i stor grad blandet sammen.»
- (55) Slik det går frem av andre ledd, skulle sykepengenes størrelse svare til reduksjonen i arbeidstid. Utvalget la til grunn at dette var i tråd med gjeldende rett slik den var beskrevet i Rikstrygdeverkets retningslinjer og praksis. Det er presisert at hovedregelen var at uføregraden fastsettes i forhold til reduksjonen i arbeidstid og ikke i forhold til reduksjonen i inntekt. Jeg viser til utredningen side 203.
- (56) I motivene til første ledd heter det at «[d]et er stilt som vilkår for rett til graderte sykepenger at evnen til å utføre inntektsgivende arbeid er nedsatt med minst 20 prosent. Forslaget svarer til gjeldende praksis». I redegjørelsen for denne praksisen sier utvalget at «[i]følge Rikstrygdeverkets retningslinjer godtas i dag arbeidsuførhet ned til 20 prosent. Det innebærer at en person kan være borte fra arbeidet én dag i uken».
- (57) Når dette leses i sammenheng, må det forstås slik at 20-prosentgrensen i første ledd var forutsatt å skulle vurderes på grunnlag av reduksjonen i arbeidstid.
- (58) Sosial- og helsedepartementet fremmet forslag til ny folketrygdlov i Ot.prp. nr. 29 (1995–1996). Forslaget til § 8-13 om graderte sykepenger var basert på Trygdlovutvalgets utkast, med samme lovtekniske inndeling i en vilkårsregel og en beregningsregel. Det ble ikke foreslått endringer av betydning i første ledd.
- (59) Derimot ble andre ledd gitt et annet realitetsinnhold enn det som var foreslått av Trygdlovutvalget. Reduksjon i arbeidsinntekten ble innført som et element ved beregningen av sykepengenes størrelse, jf. lovteksten slik den nå lyder.
- (60) Motivene til § 8-13 første og andre ledd i proposisjonen side 81 har stått sentralt i partenes prosedyre og jeg gjengir dem i helhet:

«Paragrafen gjelder retten til, og beregningen av graderte sykepenger. Bestemmelsen er i samsvar med gjeldende § 3-2 nr. 1 tredje ledd og praktiseringen av denne. § 8-13 stemmer i det vesentligste med § 4-11 i Trygdelovutvalgets forslag.

Etter første ledd kan det ved delvis arbeidsuførhet ytes graderte sykepenger. For å få rett til graderte sykepenger er det stilt som vilkår at evnen til å utføre inntektsgivende arbeid er nedsatt med minst 20 %.

Andre ledd regulerer beregningen av de graderte sykepengene. Det følger av bestemmelsen at det skal tas hensyn til reduksjon både i arbeidstid og arbeidsinntekt når arbeidsuførheten og sykepengenes størrelse skal vurderes. Særlig viktig er det å ta hensyn til reduksjon i arbeidsinntekten når det gjelder selvstendig næringsdrivende. En bestemmelse om å sette uføregraden tilsvarende reduksjonen bare i arbeidstid ville heller ikke være i overensstemmelse med vilkåret i utkastets § 8-3, om tap av arbeidsinntekt som vilkår for rett til sykepenger.

Etter denne bestemmelsen kan graderte sykepenger også ytes i spesielle tilfeller hvor den delvis sykmeldte etter avtale med arbeidsgiver og trygdekontor arbeider full dag i antall timer, men på grunn av redusert arbeidsevne har redusert inntekt.»

- (61) Det fremgår av dette at departementet ønsket å innføre en mer fleksibel og nyansert beregningsregel i andre ledd, som blant annet er bedre tilpasset situasjonen for selvstendig næringsdrivende. Som jeg har vært inne på, vil bestemmelsen også ivareta hensynet til at et medlem ikke skal overkompenseres.
- (62) Hvorvidt man også forutsatte at det skal tas hensyn til inntektstapet i relasjon til 20-prosentvilkåret i *første ledd*, er mindre klart. Staten har med styrke vist til uttalelsen om at det skal tas hensyn til reduksjon både i arbeidstid og arbeidsinntekt «når arbeidsuførheten ... skal vurderes». Denne uttalelsen, og omtalen av uføregrad i fortsettelsen av det samme avsnittet, kan tyde på at departementet mente at inntektstapet skal tas i betraktning også etter første ledd.
- (63) På den annen side synes uttalelsene å være knyttet til beregningsregelen i andre ledd, jf. formuleringen «[d]et følger av bestemmelsen». Dersom departementet mente at det skal gjelde et tilleggsvilkår om inntektstap etter første ledd, slik at reduksjonen i inntekt er styrende for om medlemmet har rett til sykepenger, er det å forvente at departementet på en tydeligere måte hadde knyttet uttalelsene til denne vilkårsbestemmelsen.
- (64) Det er videre av betydning at departementet, som nevnt, ikke foreslo endringer i Trygdelovutvalgets utkast til første ledd første og andre punktum. Særlig påfallende er det at dette ikke ble gjort i lys av endringen som ble foretatt i andre ledd, og på bakgrunn av at et vilkår om inntektstap på minst 20 prosent vil være en innskrenkning av retten til sykepenger som følger av en naturlig forståelse av ordlyden.
- (65) Etter mitt syn kan forarbeidene av disse grunner ikke slå gjennom overfor det som følger av en naturlig tolkning av ordlyden i første ledd.
- (66) Jeg går nå over til å se på betydningen av *Navs rundskriv og Trygderettens praksis*.
- (67) Avgjørelser fra Trygderetten kan ha rettskildemessig vekt så langt de er forankret i loven, og i den utstrekning de «har gitt seg utslag i en fast og konsistent praksis»,

jf. HR-2020-1193-A avsnitt 54 med videre henvisninger. På tilsvarende måte kan Navs rundskriv ha rettskildemessig betydning, jf. Rt-2005-495 avsnitt 56.

(68) Staten har anført at praksis etter folketrygdloven av 1997 underbygger at inntektstapet må være minst 20 prosent. Det er vist til Navs rundskriv R08-00 fra 1997, 2019 og 2021.

(69) *Rundskrivene* omtaler situasjonen ved to eller flere deltidsstillinger slik:

«Har medlemmet to eller flere deltidsstillinger og blir sykmeldt bare i det ene arbeidsforholdet, foreligger rett til sykepenger for så stor del, både i tid og inntekt, som dette arbeidet utgjør i forhold til den samlede arbeidstid og inntekt. Dette medfører at medlemmet ikke alltid vil få dekket inntektstapet i den stillingen vedkommende er sykmeldt i.»

(70) Det er ikke klart om det bare er sykepengenes størrelse som omtales i dette avsnittet, eller om det også siktes til retten til sykepenger etter § 8-13 første ledd. I forlengelsen av dette nevner jeg at det i rundskrivene fra 2019 og 2021, men ikke i de tidlige, er tatt inn regneeksempler for å illustrere hvordan sykepengene skal fastsettes etter § 8-13 andre ledd når medlemmet har flere arbeidsforhold. Gjennom disse eksemplene er det presisert at der reduksjonen i arbeidsinntekt er under 20 prosent, vil vedkommende ikke ha rett til sykepenger.

(71) *Trygderetten* synes i sine avgjørelser å bygge på uttalelsene i rundskrivene. I Trygderettens avgjørelse i vår sak er det vist til uttalelsene i Ot.prp. nr. 29 (1995–1996), som jeg har gjengitt. Oppsummeringen i denne saken er dekkende for rettsoppfatningen som – så langt jeg kan se – er lagt til grunn i trygderettspraksis fra de seneste årene:

«Retten legger etter dette til grunn at det er vilkåret om at arbeidsinntekten er redusert som i forhold til 20-prosengrensen er styrende for om bortfallet av arbeidsinntekt er høyt nok til at retten til sykepenger inntreffer.»

(72) Samlet gir rundskrivene og Trygderettens praksis knyttet til § 8-13 ikke et klart bilde. Uttrykkelige uttalelser fra Trygderetten synes først å foreligge fra de senere årene. Det overordnede inntrykket er at det foretas en samlet vurdering etter § 8-13 første og andre ledd, uten å skille mellom *vilkår* for sykepenger og *fastsettelsen* av sykepengenes størrelse, og uten at vurderingen i tilstrekkelig grad er forankret i ordlyden i første ledd og heller ikke i klare uttalelser i forarbeidene. Av disse grunner kan rundskrivene og Trygderettens praksis etter mitt syn ikke tillegges avgjørende rettskildemessig vekt ved avgjørelsen.

Samlet vurdering

(73) Jeg er kommet til at vilkåret i folketrygdloven § 8-13 første ledd om at «evnen til å utføre inntektsgivende arbeid er nedsatt med minst 20 prosent», skal avgjøres på grunnlag av *reduksjon i arbeidstiden*. Det er ikke et vilkår etter denne bestemmelsen at også inntekten fra inntektsgivende arbeid er redusert med minst 20 prosent.

(74) På bakgrunn av rettskildesituasjonen er ordlyden utslagsgivende for min lovtolkning. Forarbeidene gir ikke et så entydig og klart uttrykk for lovgivers mening at det er grunnlag for å sette til side det som følger av en naturlig forståelse av ordlyden og lovbestemmelsens systematikk.

- (75) Jeg legger vekt på at ordlyden er viktig på trygderettens område. I Ot.prp. nr. 29 (1995–1996) side 5 er språklig klarhet, god meningsmessig sammenheng i reglene og en regelsystematikk det er lett å finne frem i og forholde seg til, fremholdt som viktige krav til innholdet av folketrygdloven. Statens tolkningsalternativ vil, som jeg har vært inne på, innskrenke retten til sykepenger som følger av ordlyden i § 8-13 første ledd. Med det standpunktet staten argumenterer for, kan det avgjørende for å få sykepenger bli fra hvilket arbeidsforhold arbeidstakeren er sykmeldt. En slik ordning skaper uforutsigbarhet og tilfeldige resultater.
- (76) Begge parter har vist til en rekke andre reelle hensyn. Hensynene trekker i forskjellig retning. Jeg kan på bakgrunn av rettskildesituasjonen ikke se at disse hensynene kan bli avgjørende.
- (77) Jeg er etter dette kommet til at Trygderettens avgjørelse må kjennes ugyldig.

Konklusjon og sakskostnader

- (78) A har vunnet saken og skal etter hovedregelen i tvisteloven § 20-2 tilkjennes sakskostnader for Høyesterett og lagmannsretten.
- (79) Sakskostnadsoppgaven for Høyesterett er på 394 242 kroner. I salær kreves dekket 392 550 kroner, som er basert på 150 timer til en gjennomsnittlig timepris på noe over 2 600 kroner. Sakskostnadskravet for lagmannsretten var 74 800 kroner. Staten har innsigelser mot salærkravet for Høyesterett.
- (80) Etter mitt syn er disse kostnadene innenfor det som er rimelig og nødvendig i saken. Rettskildebildet er omfattende og uoversiktlig, og det har vært nødvendig å legge ned et omfattende arbeid med sikte på en prinsipiell avklaring i Høyesterett.
- (81) Jeg stemmer for denne

D O M :

1. Trygderettens kjennelse 19. september 2019 kjennes ugyldig.
 2. I sakskostnader for Høyesterett og lagmannsretten betaler staten ved Arbeids- og velferdsdirektoratet til A 469 042 – firehundreogsekstinitusenogførtito – kroner innen 2 – to – uker fra forkynnelsen av denne dom.
- (82) Dommer **Sæther:** Jeg er i det vesentlige og i resultatet enig med førstvoterende.
- (83) Dommer **Bergh:** Likeså.
- (84) Dommer **Noer:** Likeså.
- (85) Dommer **Webster:** Likeså.

(86) Etter stemmegivningen avsa Høyesterett denne

D O M :

1. Trygderettens kjennelse 19. september 2019 kjennes ugyldig.
2. I sakskostnader for Høyesterett og lagmannsretten betaler staten ved Arbeids- og velferdsdirektoratet til A 469 042 – firehundreogsekstinitusenogførtito – kroner innen 2 – to – uker fra forkynnelsen av denne dom.